

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aurifodina artium et scientiarum omnium

Drexel, Jeremias

[Antwerpen], 1641

Cap. IX

urn:nbn:de:bsz:31-97047

CAPVT IX.

HISTORICORVM index què
ordinandus.

Index trigeminus, in *Lemmata* nimirum, in *Adversaria*, & in *Historica* faciendus, commodè chartaceo volumine unico comprehendi potest. Nisi quis illum malit in duos aut tres distinctos libros dividere, & cuius characteri liberaliter pagellas plures assignare. Id tuo, Faustine, aliorumque arbitratui permitto. Tu hoc unum maximè cura, ut titulum seu *Lemmatibus*, seu *Adversariis*, sive *Historicis* inscribendum cum iudicio forma, id solerter considerando, quid in eare, quam excerpturus es cardo, aut caput, quid notius aut ignotius sit. Exempli causa. Excerptum est quippiam in *Historica* de incredibili divinæ gratiæ incremento. Tu imperite prorsus & absurde feceris, si hunc titulum vel ad characterè D. vel ad I. retuleris, hoc modo: *Incrementum inbreibile divina gratiæ.* aut hoc modo: *Divina gratiæ incredibile incrementum.* Rectius facies atque peritius, si eum ad elementum G. revocaris, hoc modo: *Gratiæ divinae incredibile incrementum.* In hoc namque titulo caput rei est *Gratiæ*. Eodem sane modo sit excerptum istud: *Asserem vel tabulam cavarunt genua creberrimè submissa.* Hanc tu historiam non ad In-

dicis

dicis characterem A. nec ad C. nec ad S. vel T. sed ad G. reduces, hic enim res princeps, *Genua*. Ignosce, quod te velut bimulum, aut trimulum puerulum ad litteras colligendas revocem. Iam supra dixi hæc sacra aliter non constare.

Occurrit hic, quod Hispanus, vir Religiosus, memoriae prodidit: Notum est inquit, Ramirum Hispaniæ regem in suos procures eò sævisse, ut quosdam illorum in campanæ circulum suspenderit; alios autem ad id spectaculi eo nomine evocatos, ut campanam illam admirabilem, novam viderent. Hanc historiolum quo titulo in tua Historica excerpere? Ego eam in elemento C. collocarem, hoc modo: *Campana mirabilis Ramiri*. Nam vox *Campana*, facilius tibi occurret quam *Ramirus*. Confirmo quod dixi: Chærilus poetaster pessimus, Alexandri Macedonis bella describere præfidenter aggressus est. Cum eo regem sic pactum ferunt, ut pro singulis bonis versibus numismate donaretur aureo, pro malis, colaphum reciperet. Placuerunt pacta conventa. Verum tot mali versus reperti sunt, ut vatum miserrimus colaphis pænè necaretur: cum è tantis vix septem versus probari possent; Horatius mentionem facit:

*Chærilus in cultis qui versibus & male natis
Retulit acceptos, regale numisma, Philappos a.*

Tan-

a Horat., l. 2, epist. 1, ad Augustum, propius est.

Tandem infelix apud Alexandrum captivus periit inedia.

Inclususque necem cavea patiaris, ut ille

Non profectura conditor Historia.

Suidas & Cyral. dial. 3.

Hanc ego historiolum meo Indici hoc titulo commisi: Colaphis poëta Cherilus perit necatus. Certe vox Colaphus citius memorie se sistet, quam nomen Charili. Quod si de virtute, de morte Punici Ducis Annibalis aliquid excerptum, ad primum elementum censeo revocandum hoc modo, Annibalis militaris virtus. Annibalis generosa mors. Nomen istius ducis ignotum nemini. Ita in mille aliis, ita in ceteris omnibus agendum, ideo monui, titulum rei excerptæ cum iudicio formares, illud spectando, quid in ea re magis, primum, quid notius sit. Et en exempla paucula è meo Indice. Suprà è quinque characteribus posui paradigmata, totidem hic ponam. Accipe initium mugientis elementi.

Majestas populi Romani in Popilio.

Mortis memoria apud Caliphans.

Modestia in morte servata.

Machina Salmonei regis insani.

Mithridates fulmine bis tactus, nec laesus.

Morbo numquam tentati Asclepiades, alii.

Magica fascinatio Santabareni.

Mina Saraceni regis cum sacco castanearum.

Mortis præsagia.

Mors & vita simul in Demosthenis calamo.

Muse

Musca picta artificem monstravit discendi cupi-
pidum.

Mutus pugil ex indignatione victoria sibi ab-
judicata vocem recipit.

&c. &c.

Mithridatem fulmine ictum rectius
fortassis ad fulminum miracula retulif-
sem, quia tamen Mithridatis nomen ex
omni historia notissimum, errori facilis
erit venia. Nec enim hic anxie agendum:
modo excerpas, etiam si non semper con-
venientissimus Excerptis sit locus. Ele-
mentū sequens hoc mihi monstrat initiū.

Naufragia.

Nubes cinerem & saxa vehens, noctemque fa-
ciens.

Negotiorum cupiditas in Turannio.

Narses miles optimus, inter feminas nere ius-
sus.

Navigii loco sunt, crocodilus & delphinus.

Noctua neutrarum olim partium sunt.

Nuntii quae ignorarent nuntiantes.

Noctes precibus pervigilare.

Navis Raymundi pallium.

Nugandi tempus non est.

Nutriti à feris.

Neglectus rei divina quàm varie punitur.

&c. &c.

En sacra profanis mixta. Hi autem titu-
li, quos solum loco paradigmatis recito,
sic à me facti sunt, ut iis leviter inspectis
mox totam historiam, quam signant, in
memoriam reducant. Numquid hoc uti-

L

lib.

lissimum memoriæ compendium esse fateberis?

FAVST. Fateor sane; atque jam meis oculis plus credo, quàm olim auribus.

EVLOG. Elementum sequens hoc exhibet principium.

Oculorum castigatio admiranda.

Orandi studium ingens.

Origenis lacrymæ post lapsum.

Oblationes impiorum Deo invisa.

Oleum stillant Sanctorum ossa.

Orthyades a scribit trophæum suo sanguine;

Olorum seniorum amor in pullos orto incendio.

Oculos Tigranis conjux in assertorem suum conjecit.

Obeliscus Thebaicus quanto molimine erectus.

Obedientiæ submissa, simplicis, cæca specimina.

Opum contemptus in multis quantus.

Ocultißima Dei judicia.

&c. &c.

FAVST. Iam pæne totus in tuas partes transit. Est tamen etiamnum quod opponam. Sunt libri qui ejusmodi titulos copiosissime ingerant. Florilegia, Polyanthæ, Theatra. EVLOG. Responsum do non unum; tu ea in digitos mitte. Hi libri, pace illorum & venia dixerim, nimis quam simplici, aut Græca fide agunt, lætorem diu fatigant, & crebro misere

fal-

a Alii, Orthyades,

fallunt, auctores aut non nominant, aut
mutilum testimonium producant: nam
neque librum, neque caput, neque pa-
ragraphum, multo minus paginam no-
tant. Quis fidat his testibus? Labores ta-
lium scriptorum nequiquam sperno, sed
majorem in iis accurationem desidero.
II. Sit accuratior aliquis in hoc scribendi
genere (nominare forsan possim, sed u-
nicum) is tamen è certis solum & paucis
auctoribus quæ ad rem videbantur, sele-
git. Id autem longe gravius est, quod
mihi exploratissime constat; auctores
quidem subinde ita nominantur, ut lau-
datum testimonium reperire possis, sed
verbis longe aliis conscriptum. Ejus rei
experimentum sumpsi creberrimum: &
tædet hoc sæpius explorare velle. Ah
quoties Augustinus, aut Chrysostomus,
aut alius talis nominatur, verbis eorum
in medium adductis: cum verò Augusti-
num, aut Chrysostomum ipsum inspi-
cio, hem quàm longè alia sunt verba
Chrysostomi, longe alia Augustini, ab
iis quæ liber objicit. Paulo post, ubi ser-
monem hodiernum finierimus, in rem
præsentem te ducam, & collatis inter se
libris ostendam, quantum hic fallacia-
rum sit. Longe suavius, longeque tu-
tius ex ipso fonte bibes, tametsi parcius
bibas. III. In iis, quæ dixeras, volumi-
nibus, id plerumque minime invenies,
quod maxime quaesieris. Abi modo &

scrutare tuos illos codices ; quare è proximis titulis : *Mina Saraceni regis , Musca picta artificem monstrat , Navigii loco crocodilus , Noces precibus pervigilata , Oculorum castigatio , Ossa oleum stillantia , & infinita talia si reppereris , magnus mihi eris Apollo.* Obvium se dabit quidquid tu ipse excerpseris. IV. Non cuiusvis marsupii est , grandiore illam librorum molem emere An. millesimo sexcentesimo trigesimo primo. Theatrum vitæ humanæ auctius & emendatius in lucem datum est : si placet eme ; septuaginta tantum florenis vanit , quos bibliopolæ debeas , bibliopegum taceo. Hic morbus noster agere annuet emptioni , cum plerique avariores sumus nummorum , quam librorum. V. In grandioribus illis voluminibus innumera sunt , quæ tibi numquam proderunt , sæpè non scriptorum , sed tuo vitio aut ignorantia. Nam plurima in iis quidem comprehensa , tu tamen numquam invenies , quia quo loco lateant ignorabis. Sapientia absconsa & thesaurus invisus , quæ utilitas in utrisque a ? Tua , & à te collecta tibi erunt utilissima , hæc enim haud difficulter recenti memoria complecteris. Trigeminos indices , quos suasi faciendos , dimidio die facillime percurres , & insuper tempus supererit aliis laboribus dandum. Sed ad numerum , quem hactenus servavimus , in

hoc

hoc etiam tertio indice, quinque elementorum Paradigmata statuamus.

Piscina Pollionis crudelissima.

Troditio proditori pessima.

Pedibus scribens.

Tellurium Amasis.

Tomi argumentum Carthaginem evertit.

Pecunia in arca lapidescet.

Petra amantium.

Tater projicit in moenibus hosti gladium jugulando filio.

Pruna manibus allata.

Tiscis reddidit Atilano suum anulum.

Pecunia in plebem sparsa; carpentum argentum.

Panis mensa non illatus satia in venatione conculcata tacite reprehendit.

&c. &c.

Nec dubita inter elementi hujus titulos comprehendi etiam istos multiplici variatione: *Patientia, Perseverantia, Paupertas, Penitentia, Providentia divina illustrata, specimina.* Sic etiam non omissa *Pigritas, Procrastinationis, Pusillanimitatis, Pudoris* noxii exempla.

Litteram mutam, & ut Quintiliano videtur, propemodum supervacaneam, (Q) quia raros habet titulos, transimus. Elementum ergo proximum, ejusque initium inspiciamus.

Rosa, alique flores exhibiti media hieme.

Riserunt, & cantarunt in morte plures.

L 3

Rad-

a Quintil. l. 12. c. 10.

*Radbodus impius querit societatem apud in-
feros.*

Reges non irritandi.

Regale capillitium Chrotidis.

Rapa nobile donum regi.

Res è joco nata.

Regum Hierosolymæorum coronatio.

Repentina clades tripudiantibus immisa.

Revixerunt aliqui in rogo.

Robustissimi, Glaucus Carystius, &c.

Risus inter lacrymas.

&c. &c.

Ita nunc etiam paradigma Indicis in Hi-
storica dedimus. Hic pono explicatos
modos Lemmatum, Adversariorum,
Historicorum, Oratori, Rhetori, Con-
cionatori, Philologo cuicumque conve-
nire. Transeamus igitur ad aliarum quo-
que facultatum exeras, ut constet tam
Philosophiæ ac scientiarum studiis
dictam excerpendi rationem profutu-
ram.

C A P V T X.

*Qui dictis Excerpendi modis Philosophus, Ma-
thematicus, Medicus, Iuriconsultus,
Theologus uti possint.*

Sunt homines semidocti perquam te-
nui eruditione tincti, qui historiolas
aliquot in medium recitare, dictum ali-
quod è melioribus proferre, facetias
nonnunquam & sales narratiunculis in-
spect-